

Samråd jämställdhet och hbtq

Datum: 27 september 2018
Tid: 09:00 – 12:00 samråd jämställdhet och hbtq
Plats: Gullbergsvass konferenscenter
Gullbergs Strandgata 8, Göteborg

Deltagande organisationer: EKHO Göteborg, Homan, RFSL Borås Sjuhärad, Avdelning mänskliga rättigheter på Västra Götalandsregionen, Västra Götalandsregionens kommitté för mänskliga rättigheter, Göteborgs universitet

Incheckning

Samrådsdeltagarna pratade om vad som är bra med hösten, till exempel att redovisa sitt arbete, att det inte är några myggor och att kunna ha varma kläder.

Vilka utmaningar står varje samrådsorganisation inför?

Homan nämnde att det vore bra att ha hbtq-bussar som åker runt i länet. De skulle kunna fungera som mötesplatser. VGR har SRHR-bussar som har information om sexuella och reproduktiva rättigheter och provtagning men Homan skulle vilja ha bussar som enbart fokuserar på hbtq.

EKHO tog upp utmaningen att när de tar ett steg framåt, när kyrkor bjuder in dem, får de också ett starkt motstånd. När personer som arbetar i kyrkor vill vara mer öppna för hbtq-personer men får motstånd från majoriteten söker de också upp EKHO. Tidigare har kristna hbtq-personer bara kunnat finnas i hbtq-communities, inte i kyrkan.

Homan tog upp att det är viktigt att skapa allianser med personer och organisationer utanför hbtq-rörelsen. Föreningar för till exempel föräldrar, studenter eller politiker som inte är hbtq-personer men som alliera sig. Gunilla tog upp idrottsföreningar som stödjer hbtq-personers rättigheter.

EKHO tar upp Öckerö Pride, som äger rum i ett område där kyrkan och frikyrkan är stark. Det finns både personer som tycker att det är väldigt bra med Pride och personer som är emot.

RFSL Borås Sjuhärad har tidigare utbildat Svenska Kyrkan, och har nyligen utbildat chefer inom kyrkan i hbtq och normkritik. Hon hade tagit upp ett faktiskt exempel om en transperson som tyckte att det var jobbigt att konfirmationsundervisningen pratade om ”bröder och systrar” och önskade att de istället skulle säga ”syskon”. Det kan vara bra att använda berättelser från faktiska personer för att ett budskap ska landa.

RFSL Borås Sjuhärad tog upp utmaningen att nå ut till yngre barn, det känns sent att träffa ungdomar för första gången i högstadiet. De har stämt av frågan med politiker och skrivit ett avtal om att vara ute och informera i låg- och mellanstadieskolor. Barn lär sina föräldrar mycket. En annan utmaning är att RFSL Borås Sjuhärad växer mycket, och organisationen behöver anpassas efter det. Båda utmaningarna är ganska angenäma utmaningar.

Information från kommittén för mänskliga rättigheters sammanträden den 7 juni och 20 september

Kommittén beslutade om att finansiera en studie om hur kommuner i länet arbetar med Tillgänglighetsdatabasen.

Kommittén följer även upp de tidigare projekten om människorättsbaserat arbetssätt. Gunilla tipsar om filmerna ”Mänskliga rättigheter – det gör något med oss”. Det finns länk på hemsidan: <https://www.vgregion.se/regional-utveckling/verksamhetsomraden/manskliga-rattigheter/rattighetsbaserat-arbete/> och filmerna går även att hitta direkt: <https://vimeo.com/237399659>

Kommittén har finansierat en studie om ”Kunskap om rätten till vård för tillståndslösa och asylsökande” som just har blivit klar. Kunskapen är tyvärr låg. Det kommer att arrangeras ett spridningsseminarium den 5 december. Maria skickar ut inbjudan till samrådet när den är klar.

Kommittén har även beslutat om riktlinjer för samråd under nästa mandatperiod. Det kommer att bli ett renodlat hbtq-samråd.

På det senaste kommittémötet redovisades även slututvärderingen av den länsövergripande strategin Jämställt Västra Götaland. 60 aktörer har anslutit sig till strategin, bland annat 39 kommuner och ett antal myndigheter och föreningar. Utvärderingen visade att målen är väldigt visionära och inte har uppfyllts, men det har skett steg i rätt riktning. En framgångsfaktor var att många var delaktiga i att ta fram strategin.

Erfarenheter av hbtq-diplomerade verksamheter?

Elin Lundsten och Evelina Johansson från Göteborgs universitet informerade om sin studie om hbtq-personers erfarenheter av hbtq-diplomerade verksamheter. Studien finansieras av kommittén och startade hösten 2018. Idén till studien kommer från inspel från tidigare samråd för hbtq-frågor.

Evelina berättade att de vill se till helheten, både göra intervjuer med hbtq-personer som besökt diplomerade verksamheter, hbtq-personer som är anställda på verksamheterna och andra som arbetar på de diplomerade mottagningarna. Det är inte en jämförande studie, så det kommer inte att gå att säga om det har blivit bättre, men det kommer att gå att se hur det fungerar på de diplomerade mottagningarna.

Forskarna har gjort tre intervjuer hittills. Personal upplever att de får mycket teoretisk kunskap, men skulle behöva mer praktisk information och handledning. Även om hela arbetsgruppen har gått en utbildning blir vissa personer bärare av expertkunskapen. Frågan är om hbtq-kompetens räknas som en kompetens på arbetsplatsen.

Det finns inget bäst-före-datum för hbtq-diplomeringen. Det kan bli problematiskt om kunskapen är gammal.

- Det är bra att fånga upp vilka mottagningar som har varit bra och vilka mottagningar som har varit dåliga, för att kunna ge utbildning där det behövs. Hur involverade har fackföreningarna varit? Är det möjligt att diplomera fackföreningar?

Samrådet diskuterar utifrån ett antal frågor:

1. Vad är hbtq-kompetens?
 2. Erfarenheter av hbtq-diplomerade verksamheter?
 3. Vilka förväntningar och krav har ni på hbtq-diplomerade verksamheter? Har förväntningarna införlivats?
 4. Synpunkter på studien
- Föreningen kommer i kontakt med personer som har erfarenheter av kränkningar på boenden, vissa är tvångsintagna. Tolkarna kanske inte är hbtq-utbildade. Vem kan göra en orosanmälan på ett HBB-hem?
 - Unga är mycket besvikna av hbtq-diplomerade verksamheter.

Forskarna kommer inte ha möjlighet att intervjua personer under 18 år.

- Främst trans och icke-binära är besvikna. Där kunskapen bland vårdpersonal är lägst är besvikelsen störst. Vid hot och möten med vårdpersonal med samma kulturella bakgrund kan det bli svårt.
- (En samrådsdeltagare berättar) Reaktionen på vårdcentralen (icke-diplomerad) är sådär när han nämner en partner. Han vill inte läxa upp dem för att de inte är hbtq-diplomerade. Vill inte fråga om de ska bli hbtq-diplomerade.

Vårdverksamheterna har engagemanget att ge god vård och borde då också ha engagemanget att kunna ge alla vård, därför borde de se nödvändigheten i att bli hbtq-diplomerade.

- Vid annorlunda personnummer kan bemötandet bli fel även om personen egentligen hade den medicinska kompetensen. Personen fick inte vård eftersom den inte passade in i systemet.

Forskningen gäller inte bara att komma som patient utan också de hbtq-personer som jobbar på verksamheter som kan få frågor om sin sexuella läggning eller könsidentitet. Hur blir arbetsmiljön bra som transpersonal, vad händer om en vårdpersonal blir utsatt av en patient? Facket måste ha en starkare roll.

- Facket måste vara med.
- En i samrådet jobbade inom vården men slutade på grund av trakasserier och hot även om fackpersonen var gay. Många har kommit i bråk med arbetsgivaren och då behövs fackets stöd. Situationen kan vara ännu värre för transpersoner.
- Vad är hbtq-kompetens?

Luddigt ord men medvetenhet om normer och konsekvensen av dem är centralt i diplomeringen. Hbtq-historia och begrepp tas också upp på utbildningarna. Hur ropar vårdpersonalen ut i väntrum etcetera. Reaktionen från deltagarna på catch-upen var att det skulle behövas mer konkret innehåll i diplomeringen och tydliga regler för hur vårdpersonalen agerar.

- Har det hänt något med blanketter? Föräldrarnas namn, mammor och pappor etcetera.

Att se över blanketter brukar ingå i hemuppgifterna efter den inledande utbildningen i diplomeringen. Men det är upp till varje verksamhet att se till att deras blanketter och liknande inte är heteronormativa. Det kanske borde finnas ett minimumkrav på vårdverksamheterna men det finns inget tvingande.

- Det vore bra om det i diplomeringen skulle framgå vad svensk lagstiftning säger och hur det kan skilja sig från andra länders lagar. Empati borde ingå.

Rutiner är bra men inkännandet är också bra, som empati. Utbildarna var tydliga med lagstiftningen.

- Kallelser, hur ser de ut exempelvis för livmodersbärare? Det behövs ny kunskap och en blick för utvecklingen inom området.

Vid blodtransfusioner blir det viktigt att ställa frågan om personen har fött barn, det kan bli kränkande när en cis-man får frågan om de har fött barn men det är viktigt för behandlingen att veta om patienten har fött barn och därför bör alla män få frågan om det har fött barn.

Det finns en viss problematik inom begreppet hbtq, vissa vill istället att det ska vara lesbisk, homosexuella etcetera. I forskningen kommer det finnas några fall för ökad förståelse. Forskarna önskar intervjua personer inom olika delar av hbtq, exempelvis transpersoner. Forskarna vill gärna ha draghjälp och samrådsorganisationerna får gärna sprida förfrågan om att delta i forskningen genom att bli intervjuade om sina erfarenheter av hbtq-diplomerade vårdmottagningar.

Maria skickar kontaktuppgifter och förfrågan om att intervjuas i studien till alla föreningar i samrådet med en länk till hemsidan: <https://www.vgregion.se/regional-utveckling/verksamhetsomraden/manskliga-rattigheter/forskning-och-utveckling2/hbtqstudie/>
Facebook: <https://www.facebook.com/rattighetskommittenskansli/posts/1887900291288299>

Avdelning mänskliga rättigheter skickar Facebook-annonsen om studien till organisationerna i samrådet, så att de kan sprida den bland sina medlemmar. Forskarna vill särskilt komma i kontakt med hbtq-personer som har besökt hbtq-diplomerade verksamheter. Det är bra om medlemmarna kan få information så snart som möjligt så att forskarna hinner göra alla intervjuer och även ha tid att göra en bra analys.

- Forskarna kan besöka organisationerna i samrådet för att hitta personer som vill delta i en intervju.
- Hbtq-diplomeringarna genomförs på initiativ av verksamheterna själva. Det kanske leder till att verksamheter som verkligen behöver en diplomering inte ber om det.

Återkoppling om tidigare ärenden

Riktlinjer samråd: De nya riktlinjerna för samråd har antagits. Samrådet för jämställdhet och hbtq-frågor hade önskemål om att det skulle vara ett renodlat hbtq-samråd. Det är också vad som har beslutats. Jämställdhetsfrågor kommer istället att ingå i samrådet för mänskliga

rättigheter. Samrådet önskade också att det skulle vara 14 personer i samrådet inklusive politikerna, och enligt beslut i kommittén blev det 12 personer plus politiker.

Lundströmmottagningen har inkommit med en förfrågan om den könsbekräftande vården kan tas upp vid två samrådsmöten per år. Detta tycker både samrådsorganisationerna, avdelningen och kommittépolitikerna var en bra idé och det kan börja gälla från 2019.

VGR:s arbete mot sexuella trakasserier: Utbildningar kommer genomföras för chefer inom Västra Götalandsregionen som handlar om hur de kan arbeta mot sexuella trakasserier. Den 9 oktober kommer chefer inom VGR få information på en så kallad chefsdag, där de kan påverka innehållet i utbildningen.

Diskrimineringsombudsmannen har granskat alla regioner och landstings rutiner och handlingsplaner för att motverka sexuella trakasserier och Västra Götalands rutiner var bra.

Ungdomsmottagningar: Utredningen om ungdomsmottagningar i länet som samrådet fick diskutera vid ett tidigare samrådsmöte är nu färdig. Utredarna meddelade att samrådet framförallt har hjälp med mänskliga rättighetsanalysen som finns med i rapporten. I utredningen framkommer bland annat att ungdomsmottagningarna når icke-heterosexuella men att de inte har några uppgifter om i vilken omfattning transpersoner nås på grund av bristfällig statistik. Tjejer besöker framförallt ungdomsmottagningarna men mottagningarna genomför många aktiviteter för att nå killar i större omfattning.

<https://www.grkom.se/download/18.648389771654060ba9476af9/1534512154720/Ungdomsmottagningarna+i+V%C3%A4stra+G%C3%B6talands+l%C3%A4n+-+Kartl%C3%A4ggnings+och+utv%C3%A4rdering+av+satsning+p%C3%A5+psyisk+h%C3%A4lsa.pdf>

Uppföljning VG2020: Samtliga samråd var med vid deltidsutvärderingen 2017.

Uppföljningen visar att vissa enskilda grupper, som exempelvis kommitténs samråd, upplever att deras frågor inte kommit med i strategin i tillräcklig utsträckning. Uppföljningen tar upp insatser som har genomförts inom ramen för VG2020 som har med jämställdhet att göra, exempelvis handläggarutbildningar i jämställdhetsintegrering, arbete inom Science centers för att bryta könstraditionella yrkesval och den framtagna handlingsplanen för jämställd regional tillväxt.

Är det några frågor från dagens möte som ska lyftas vidare till kommittén för mänskliga rättigheter?

Ingen spelade in någon fråga. Gunilla tar med sig anteckningarna från mötet.

Övriga frågor

Inga övriga frågor spelades in.

Utcheckning

Hur har mötet varit?

5. Det har varit ett bra möte med god stämning. Det är viktigt att frågor som tas upp finns samlade så att de kan tas upp senare.
6. Det var intressant att träffa forskarna, bra stämning
7. Det var intressant att träffa forskarna, bra stämning

8. Roligt att vara på mötet, det känns som att vi kan få hjälp av samrådet
9. Många nya idéer, spännande att rådet finns, och roligt att se hur ni jobbat
10. Spännande att höra mer om studien, det ska bli roligt att se vad resultatet blir
11. Trevligt möte, även om många var borta. Intressant att höra mer om forskningen, man undrar varför inte alla är hbtq-diplomerade
12. När personer är borta blir det ibland andra värdefulla röster som hörs
13. Man kommer alltid väldigt energistärkt från samrådsmötena. Det är tråkigt att de som inte var här missade presentationen av studien.